

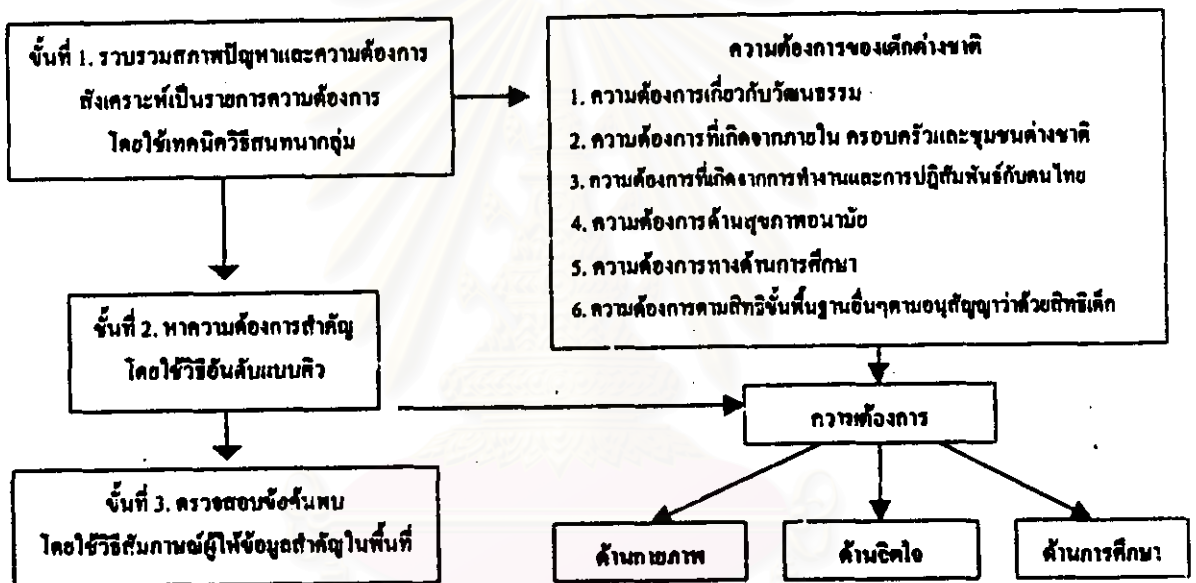
บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินความต้องการตามการรับรู้ของผู้รับบริการ มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ด้าน คือ เพื่อศึกษาความต้องการของเด็กต่างชาติชาวพม่าในจังหวัดระนอง และศึกษาผลการประยุกต์ใช้เทคนิควิธีเชิงคุณภาพคือการสนทนากลุ่มร่วมกับเชิงปริมาณคือเทคนิควิธีทิว โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน วัตถุประสงค์ เทคนิควิธีและเนื้อหาแต่ละขั้นตอนดังแผนภูมิที่ 3.1

แผนภูมิที่ 3.1 วัตถุประสงค์ วิธีการ และเนื้อหาในขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน

แต่ละขั้นมีรายละเอียด ดังนี้

3.1.1 ขั้นที่ 1 การสนทนากลุ่ม เพื่อรวบรวมสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง

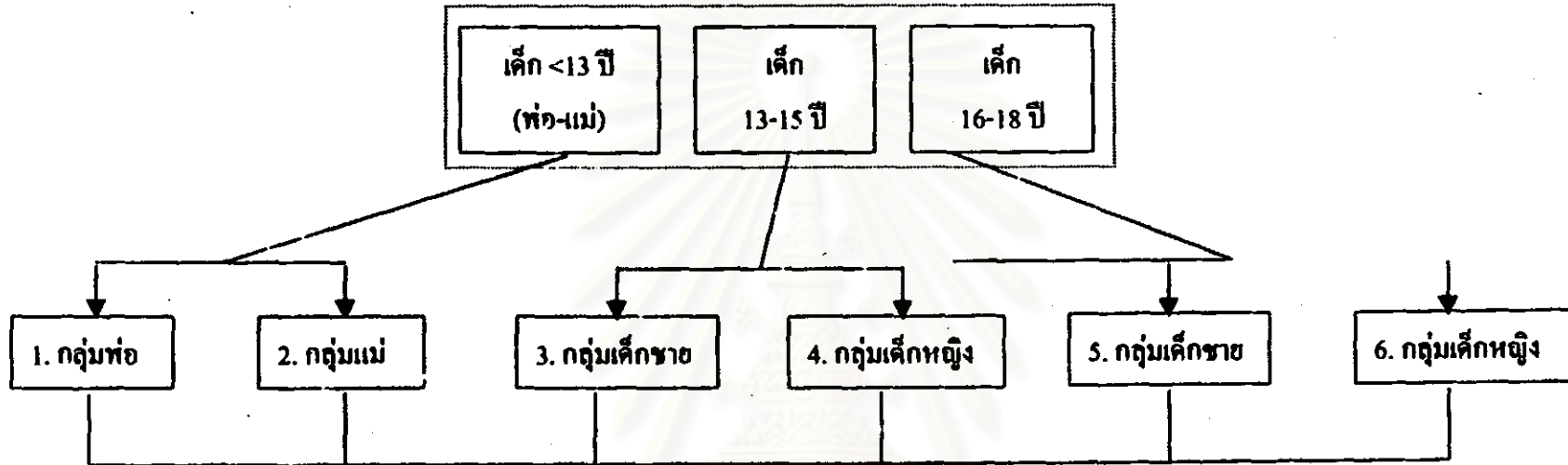
3.1.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร เป็นเด็กต่างชาติชาวพม่าในจังหวัดระนอง

2) กลุ่มตัวอย่าง การจัดสนทนากลุ่ม 6 กลุ่ม กลุ่มละ 6-8 คน รวมเป็นขนาดกลุ่มตัวอย่าง 36-48 คน ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตัวแปรสำคัญที่ใช้ออกแบบกลุ่มตัวอย่างครอบคลุมตัวแปรอายุ เพศ เพศบุตร ลักษณะถึงแวดล้อมชุมชน ระยะเวลาการพำนักในประเทศไทย รายละเอียดดังแผนภูมิที่ 3.2

กลุ่มตัวอย่างขั้นการจัดสรรในกลุ่ม

6 กลุ่ม (n=36-48)

ระยะเวลาการเข้าถิ่น	ไม่เกิน 1 ปี		2-3 ปี		ไม่ต่ำกว่า 3 ปี	
สถานภาพการทำงาน	ทำงาน	ไม่ทำงาน	ทำงาน	ไม่ทำงาน	ทำงาน	ไม่ทำงาน
สภาพแวดล้อมชุมชน						
ปานกลาง						
ไม่ดี						

แผนภูมิที่ 3.2 แสดงรายละเอียดการออกแบบกลุ่มตัวอย่างขั้นสรรณากลุ่ม

จากแผนภูมิที่ 3.1 เกณฑ์ที่นำมาพิจารณาในการแบ่งกลุ่มในแต่ละตัวแปรมีดังนี้

- อายุ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ <13 ปี 13-15 ปี และ 16-18 ปี โดยใช้เกณฑ์พัฒนาการเด็ก คือแบ่งเป็นเด็กเล็ก เด็กวัยรูดอนต้น และเด็กวัยรูดอนกลาง ร่วมกับพิจารณาตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานเด็ก ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับอาชีพและลักษณะงานของเด็ก คือ อนุญาตให้นำจ้างแรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 13 ปี อนุญาตให้จ้างแรงงานเด็กอายุ 13-15 ปี และ 16-18 ปีได้ในงานบางประเภทที่ไม่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการและความปลอดภัยของเด็ก นอกจากนี้ในสภาพความเป็นจริง เด็กผู้ย้ายถิ่นจำนวนมากจะต้องช่วยครอบครัวหารายได้โดยจะเริ่มเข้าทำงานเมื่ออายุประมาณ 13-14 ปี

- ระยะเวลาการทำงาน ส่งผลต่อการปรับตัวและความคาดหวัง ในสภาพความเป็นจริงผู้ย้ายถิ่นที่ระนองมีระยะเวลาการทำงานเฉลี่ย 2.6 เดือน (Naing, 1995)

- เพศ ส่งผลต่อความต้องการหลายด้าน ตัวอย่างเช่นความต้องการด้านทักษะอาชีพของเพศชายมักจะแตกต่างจากเพศหญิง

- สถานภาพการทำงานของผู้ย้ายถิ่นส่งผลต่อความต้องการทั้งโดยตรงและโดยอ้อมค่อนข้างมาก ตัวอย่างเช่นสถานะยากลำบากจากการทำงาน การถูกโกง ถูกกดค่าแรง เป็นต้น

- สภาพแวดล้อมที่พักอาศัย ส่งผลโดยตรงต่อความต้องการด้านร่างกายและสุขภาพอนามัย

3.1.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

1) ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลในการจัดสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย 5 คน คือ

- ผู้ดำเนินการสนทนาคนที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการสนทนาหลัก
- ผู้ดำเนินการสนทนาคนที่ 2 คือ ผู้วิจัย
- ถ้ามสำหรับแปลคำสนทนาให้กับผู้ดำเนินการสนทนาคนที่ 2 หรือผู้วิจัยใน

ระหว่างการดำเนินการสนทนากลุ่ม

- ผู้จดบันทึกการสนทนา
- ผู้ดูแลทั่วไปและอำนวยความสะดวก

ตรวจสอบคุณภาพผู้เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ดำเนินการสนทนาคนที่ 1 เลือกนายแพทย์ชาวพม่าและเป็นนักวิจัยที่ปฏิบัติงานให้บริการรักษาพยาบาลแก่ผู้ย้ายถิ่นในจังหวัดระนองมาเป็นเวลา 7 ปี สามารถใช้ภาษาพม่า ภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจและชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการแก่ผู้ดำเนินการสนทนา ถ้ามและผู้จดบันทึกบทสนทนา

2) แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม

การสร้างแนวคำถามเพื่อการสนทนากลุ่ม

- ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความต้องการและบริการที่จัดให้ผู้ย้ายถิ่นทั้งสำหรับผู้ใหญ่และเด็ก เนื่องจากการให้ความช่วยเหลือเด็กจำเป็นต้องช่วยเหลือครอบครัวของเด็กด้วย

- ตั้งเกศสภาพจริงและสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการจากผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่ทั้งคนไทยและพม่า เช่น ครูและนายแพทย์ชาวพม่า อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาของจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนที่รับเด็กไร้สัญชาติเข้าเรียน รวมทั้งผู้นำชุมชน

- สร้างแนวคำถามครอบคลุมประเด็นปัญหาและความต้องการด้านวัฒนธรรม สุขอนามัยและโภชนาการสิ่งแวดล้อมในที่พักอาศัยชุมชนและสถานที่ทำงานความสัมพันธ์กับคนไทยและชุมชนไทยและสุดท้ายคือด้านการศึกษา (ดูแนวคำถามในการสนทนากลุ่มภาคผนวก ก. 1)

การตรวจสอบคุณภาพแนวคำถามเพื่อการสนทนากลุ่ม

- นำแนวคำถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ปรับปรุงและ แก้ไขตามคำแนะนำ

- นำไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้ย้ายถิ่นที่มีภูมิหลังคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กและกลุ่มผู้ใหญ่ เพื่อทดสอบความเข้าใจด้านภาษาและความเหมาะสม

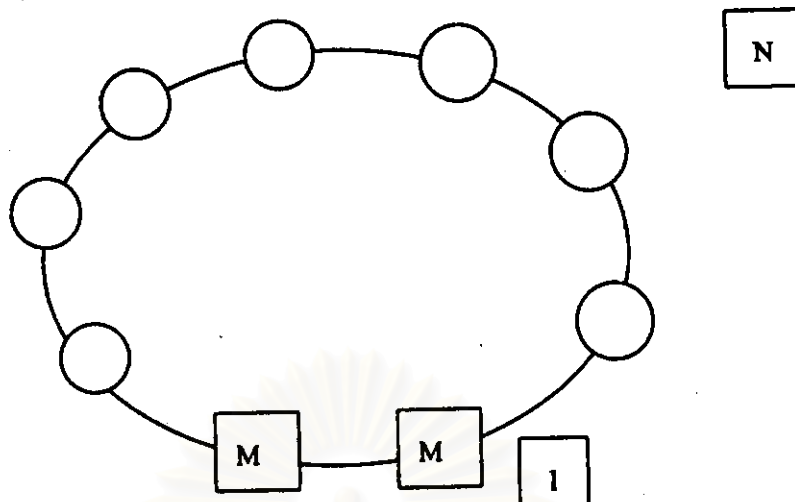
- ทำการปรับปรุงครั้งสุดท้ายก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.1.1.3 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ติดต่อนัดหมายวันเวลา และเตรียมสถานที่สำหรับจัดสนทนา โดยใช้สถานที่บ้านผู้นำชุมชน บ้านอาสาสมัครสาธารณสุขและสถานพยาบาลองค์กรเอกชน (คลินิกมูลนิธิศุภนิมิตฯ)

2) จัดวางตำแหน่งในวงสนทนา (Setting) โดยผู้ดำเนินการสนทนาคนที่ 1 ใกล้เคียงกับคนที่ 2 ส่วนตำแหน่งถ้ามีให้อยู่ห่างไปข้างหลังผู้สนทนาคนที่ 2 เล็กน้อยและอยู่นอกวง แพนผังตำแหน่งวงสนทนาตามแผนภูมิที่ 3.3 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

M1, M2 = ผู้ดำเนินการสนทนา

I = ถ้ำ

○ N = ผู้ฉบับที่กิจการ
สนทนา

แผนภูมิที่ 3.3 แสดงตำแหน่งผู้เกี่ยวข้องในวงสนทนา

- 4) แนะนำคณะเก็บข้อมูล ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของโครงการต่อผู้ร่วมสนทนาทุกครั้งก่อนเริ่มดำเนินการสนทนา
- 5) ดำเนินการสนทนา เริ่มจากการสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง ค่อยๆ ประเด็นคำถามนำเข้าสู่เรื่อง แล้วเข้าสู่คำถามหลักๆ และผ่อนคลายด้วยคำถามเบาๆ ก่อนจบการสนทนา
- 6) ทำการสรุปเบื้องต้นร่วมกันระหว่างผู้ดำเนินการสนทนา ถ้ำ และผู้ฉบับที่กิจการสนทนา หาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงการสนทนาครั้งต่อไป

3.1.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนา

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

เนื่องจากการสนทนาในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสนทนาโดยใช้ภาษาธรรมชาติ เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจึงจำเป็นต้องมีการประชุมกันในระหว่างผู้ดำเนินการทั้งหมด โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ประการที่ 1 เพื่อทำการสรุปเนื้อหาเบื้องต้น และประการที่ 2 เพื่อตรวจสอบความเข้าใจและสรุปปัญหาที่อาจจะมีในแต่ละครั้ง ทั้งนี้เพื่อนำไปปรับปรุงสำหรับการสนทนาครั้งต่อไป

2) การวิเคราะห์ข้อทั้งหมดเมื่อจัดสนทนาครบทุกกลุ่มแล้ว
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

- เตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์โดยการถอดเทปบันทึกบทสนทนาและตรวจสอบความครบถ้วนร่วมกันระหว่างผู้บันทึกการสนทนา (เป็นผู้ถอดเทปด้วย) ผู้ดำเนินการ สนทนาทั้ง 2 คน
- ผู้วิจัยอ่านบันทึกบทสนทนาทั้ง 6 กลุ่ม
- วิเคราะห์จัดหมวดหมู่ประเด็นความต้องการตามแนวคำถาม (6 หมวด)
- วิเคราะห์หาความแตกต่าง และความเหมือนของการแสดงความคิดเห็นทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม หาสาเหตุหรือคำอธิบาย และบรรยายเป็นความเรียง

3.1.2 ขั้นที่ 2 การจัดอันดับแบบกิว

3.1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

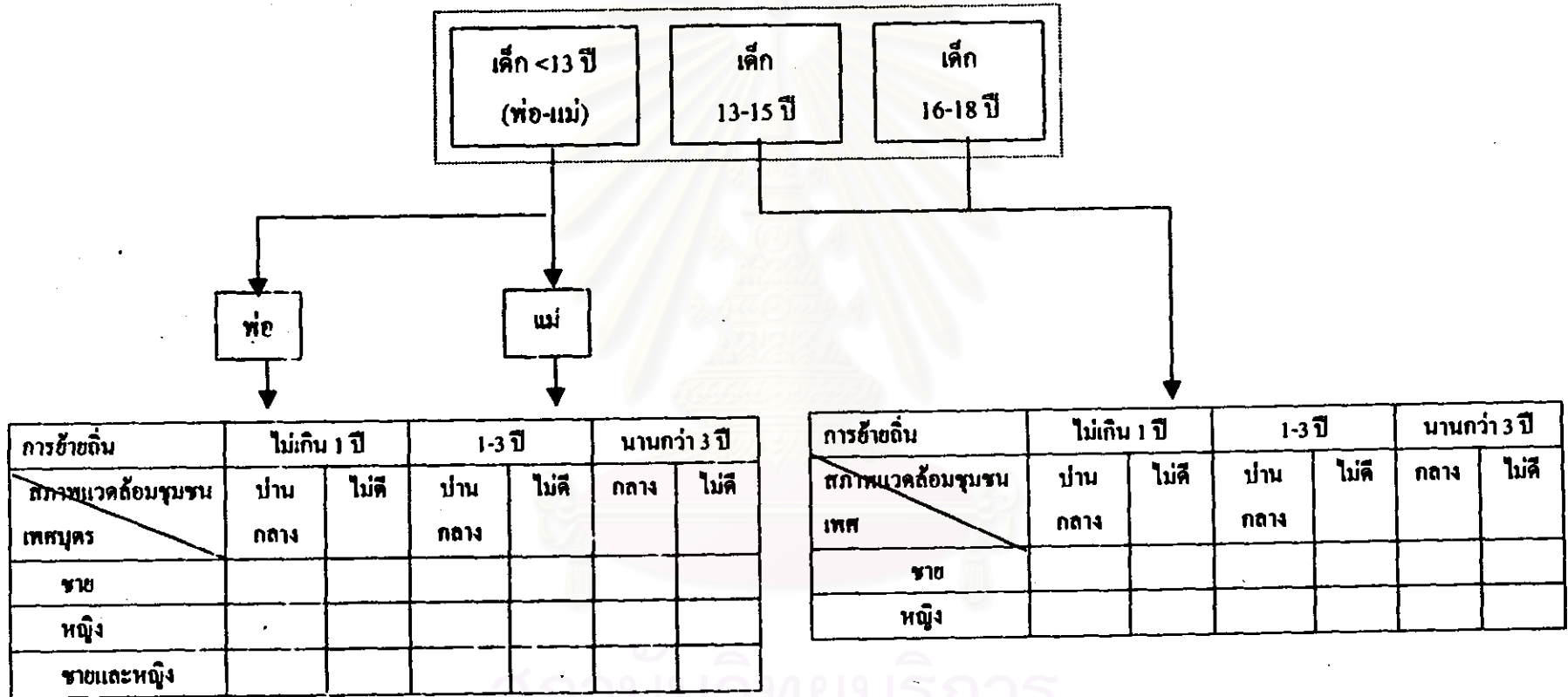
- 1) ประชากร คือเด็กต่างชาติชาวพม่าในบริเวณจังหวัดระนอง
- 2) กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นการจัดอันดับแบบกิวเป็นการจัดอันดับความสำคัญของปัญหา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตัวแปรสำคัญที่ใช้ออกแบบกลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมตัวแปรอายุ เพศ เพศบุตร ลักษณะสภาพแวดล้อมชุมชน ระยะเวลาการทำน้ก เกณฑ์การเลือกตัวแปรอายุ เพศ ลักษณะสภาพแวดล้อมชุมชน ระยะเวลาการทำน้ก รายละเอียดคั้งแผนภูมิที่ 3.4

การออกแบบกลุ่มตัวอย่าง

การจัดเรียงแบบทิว

n = 120

แผนภูมิที่ 3.4 แสดงรายละเอียดการออกแบบกลุ่มตัวอย่างขั้นการจัดอันดับแบบทิว

3.1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในขั้นการจัดอันดับแบบคิว

1) เครื่องมือที่ใช้คือบัตรรายการ (Q-card)

ขั้นตอนการสร้างบัตรรายการ

- ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม นำมาสร้างเป็นข้อความที่ระบุความต้องการได้ 83 รายการ โดยพยายามให้คงสภาพคำพูดเดิมของผู้ตอบให้มากที่สุด
- แบ่งกลุ่มความต้องการ 83 รายการ โดยพิจารณาให้เป็นเนื้อหาเดียวกัน (Homogenous) ได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มความต้องการด้านร่างกาย กลุ่มความต้องการด้านจิตใจ และกลุ่มความต้องการด้านการศึกษา
- แปลงข้อความเป็นภาษาพม่า
- บรรจุข้อความภาษาพม่าควบคู่กับภาษาไทย ลงในบัตรขนาดกว้าง 5 นิ้ว ยาว 7 นิ้ว บัตรละ 1 ข้อความ (ดูตัวอย่างบัตรรายการภาคผนวก ก. 2)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือบัตรรายการ

1. ความตรง โดยการแปลงข้อความไปกลับ 2 รอบ ผู้แปลไม่ซ้ำกัน
2. ความชัดเจนด้านภาษา โดยการนำไปให้ผู้ย้ายถิ่นอ่านเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและ

ความชัดเจนในภาษาที่ใช้

3. ความเที่ยง โดยวิธีวัดซ้ำ (Test-retest) ด้วยการนำไปทดลองเก็บข้อมูลจากผู้ย้ายถิ่นที่มีคุณลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน 2 ครั้ง ห่างกัน 1 สัปดาห์ และหาค่าสหสัมพันธ์ของการวัด 2 ครั้ง ได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือทั้งหมดและความเที่ยงของรายการสำคัญอันดับ 1-2 ได้ดังนี้

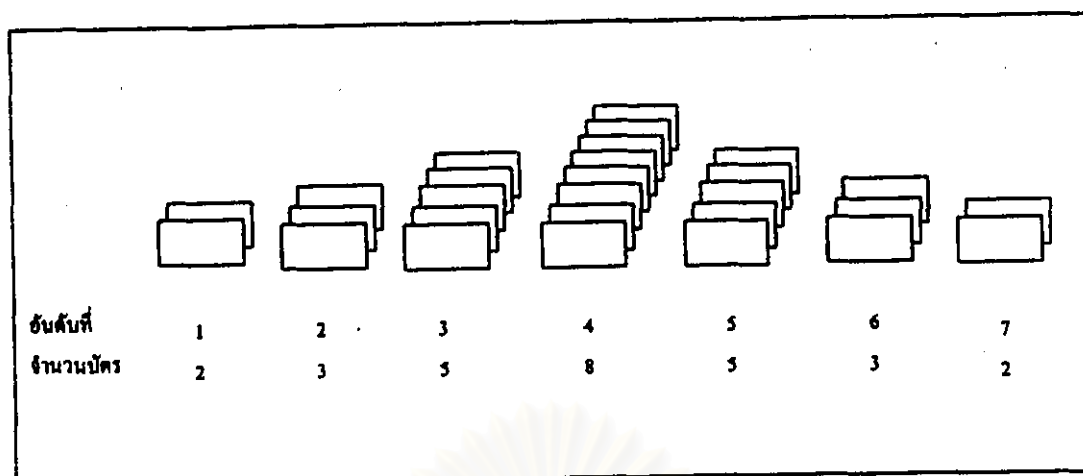
- ความเที่ยงของเครื่องมือชุดความต้องการด้านกายภาพทั้งหมด (28 รายการ) เท่ากับ .734 และความเที่ยงของรายการสำคัญอันดับ 1-2 เท่ากับ .823
- ความเที่ยงของเครื่องมือชุดความต้องการด้านจิตใจทั้งหมด (23 รายการ) เท่ากับ .728 และความเที่ยงของรายการสำคัญอันดับ 1 และ 2 เท่ากับ .834
- ความเที่ยงของเครื่องมือชุดความต้องการด้านการศึกษาทั้งหมด (32 รายการ) เท่ากับ .681 และความเที่ยงของรายการสำคัญอันดับ 1 และ 2 เท่ากับ .718 (ดูรายละเอียดผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ภาคผนวก ก. 4)

ผลจากการวิเคราะห์ความเที่ยง พบว่า ค่าความเที่ยงของรายการสำคัญอันดับ 1-2 สูงกว่าความเที่ยงของเครื่องมือทั้งหมด

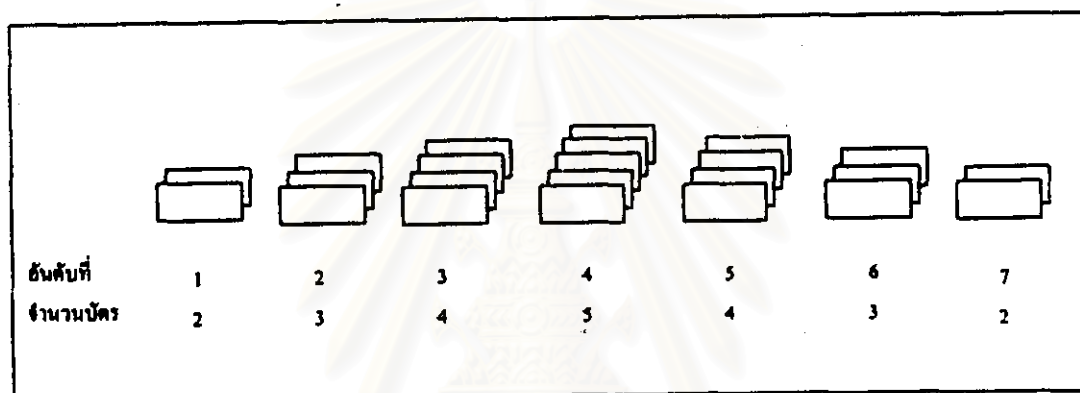
3.1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) เตรียมอุปกรณ์เสริมเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าใจขั้นตอนได้โดยง่ายคือ กระจายแผ่นใหญ่ เขียนหมายเลขกำกับไว้ 2 จำนวน จำนวนแรกบอกอันดับหรือ ความสำคัญ และจำนวนที่ 2 บอกจำนวนบัตรที่วางได้ในแต่ละกอง เพื่อให้การ เรียงกระจายแบบโค้งปกติ (Normal distribution)
- 2) เดินทางไปพบผู้ให้ข้อมูลในชุมชน การเก็บข้อมูลสามารถทำได้พร้อมกันครั้งละ หลายคน โดยเริ่มจากการแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ และวิธีการจัดเรียงต่อผู้ ให้ข้อมูลให้เข้าใจชัดเจน
- 3) แจกบัตรรายการให้กลุ่มตัวอย่างตรวจสอบความเรียบร้อย นับจำนวนบัตรให้ ครบถ้วน และอ่านทำความเข้าใจข้อความในบัตร
- 4) ให้กลุ่มตัวอย่างวางบัตรตามกองที่กำหนดไว้ รายการที่เป็นความต้องการสำคัญที่ สุดให้วางไว้กองอันดับ 1 รายการที่สำคัญน้อยที่สุดเป็นกองอันดับ 7 ซึ่งเป็นอันดับ สุดท้าย ให้จำนวนบัตรในแต่ละกองเท่ากับที่เขียนกำกับไว้ด้วยหมายเลข
- 5) ให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนทำการจัดอันดับบัตรรายการ 3 ชุด คือ
 - ชุดที่ 1 กลุ่มบัตรรายการความต้องการด้านกายภาพ 28 บัตร กองที่เป็นอันดับ 1-7 จำนวน 2, 3, 5, 8, 5, 3, 2 ตามลำดับ
 - ชุดที่ 2 กลุ่มบัตรรายการความต้องการด้านจิตใจ 23 บัตร กองที่เป็นอันดับ 1-7 จำนวน 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2 ตามลำดับ
 - ชุดที่ 3 กลุ่มบัตรรายการความต้องการด้านการศึกษา กองที่เป็นอันดับ 1-7 จำนวน 2, 4, 6, 8, 6, 4, 2 ตามลำดับ
- 6) ให้กลุ่มตัวอย่างตรวจสอบผลการจัดและอนุญาตเปลี่ยนตำแหน่งบัตร ได้เงินกว่าจะ แน่ใจ
- 7) บันทึกผลการจัดเรียงในรูปแบบบันทึกข้อมูล (ดูภาคผนวก ก. 3)

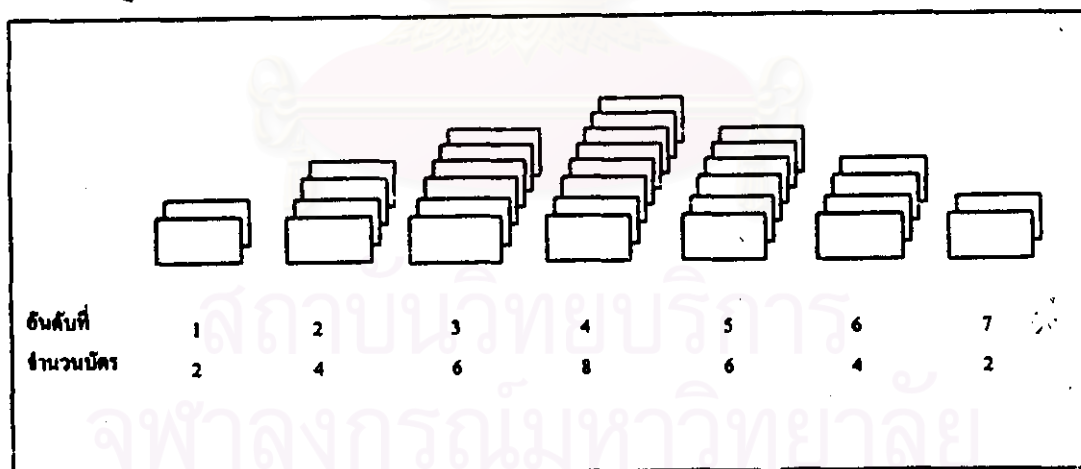
จำนวนบัตรที่เป็นผลการเรียงของแต่ละคนแสดงให้เห็นได้ดังแผนภูมิที่ 3.5, 3.6 และ 3.7

แผนภูมิที่ 3.5 แสดงผลการเรียงบัตรรายการความต้องการด้านกายภาพ 28 บัตร

แผนภูมิที่ 3.6 แสดงผลการเรียงบัตรรายการความต้องการด้านจิตใจ 23 บัตร

แผนภูมิที่ 3.7 แสดงผลการเรียงบัตรรายการความต้องการด้านการศึกษา 32 บัตร

ระยะเวลาการเก็บข้อมูล 22 วัน คือระหว่างวันที่ 20 มกราคม - 10 กุมภาพันธ์ 2542

3.1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดอันดับแบบคิว

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS

รายการ 5 อันดับแรกถือว่าเป็นรายการความต้องการที่สำคัญ หากมีน้อยหรือมากกว่านั้นจะทำให้การนำผลไปใช้ไม่เหมาะสมนัก และอีกประการหนึ่งคือความเที่ยงรายการอันดับต้น ๆ จะสูงกว่าความเที่ยงของรายการอันดับกลางและท้าย ๆ

การวิเคราะห์หารายการความต้องการที่สำคัญมีขั้นตอนและเกณฑ์ดังนี้

- 1) นับความถี่ของรายการอันดับ 1 และ 2 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เกณฑ์ที่ใช้เลือกอันดับ 1-2 เนื่องจากจะได้จำนวนรายการ 5-6 รายการ ซึ่งเพียงพอกับที่จะใช้สรุปเป็นรายการสำคัญอันดับ 1-5 ได้
- 2) หารายการที่มีความถี่สูงสุด 5 อันดับจากข้อ 2.4.1

แสดงตัวอย่างการวิเคราะห์หาอันดับความต้องการสำคัญอันดับ 1-5 จากผลการจัดอันดับแบบคิว 23 รายการของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน โดยอันดับ 1-7 ให้มีได้จำนวน 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2 รายการตามลำดับ (ดูแผนภูมิที่ 3.6 หน้า 60) ได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 การวิเคราะห์หารายการสำคัญอันดับ 1-5 จากรูปแบบการจัดอันดับแบบคิว 23 รายการของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน

รายการที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	จำนวนรายการ		
						อันดับ 1	อันดับ 2	รวม
1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 5	อันดับที่ 4	อันดับที่ 5	อันดับที่ 3	-	-	-
2	อันดับที่ 4	อันดับที่ 7	อันดับที่ 5	อันดับที่ 5	อันดับที่ 4	-	-	-
3	อันดับที่ 6	อันดับที่ 6	อันดับที่ 7	อันดับที่ 7	อันดับที่ 6	-	-	-
4	อันดับที่ 3	อันดับที่ 3	อันดับที่ 4	อันดับที่ 3	อันดับที่ 2	-	1	1
5	อันดับที่ 4	อันดับที่ 4	อันดับที่ 3	อันดับที่ 4	อันดับที่ 4	-	-	-
6	อันดับที่ 4	อันดับที่ 4	อันดับที่ 3	อันดับที่ 4	อันดับที่ 3	-	-	-
7	อันดับที่ 2	อันดับที่ 2	อันดับที่ 2	อันดับที่ 2	อันดับที่ 2	-	5	5*
8	อันดับที่ 1	อันดับที่ 1	อันดับที่ 1	อันดับที่ 1	อันดับที่ 1	5	-	5*
9	อันดับที่ 6	อันดับที่ 5	อันดับที่ 4	อันดับที่ 6	อันดับที่ 6	-	-	-
10	อันดับที่ 5	อันดับที่ 7	อันดับที่ 6	อันดับที่ 7	อันดับที่ 5	-	-	-
11	อันดับที่ 7	อันดับที่ 4	อันดับที่ 5	อันดับที่ 6	อันดับที่ 7	-	-	-
12	อันดับที่ 5	อันดับที่ 4	อันดับที่ 5	อันดับที่ 4	อันดับที่ 5	-	-	-
13	อันดับที่ 3	อันดับที่ 3	อันดับที่ 6	อันดับที่ 3	อันดับที่ 4	-	-	-
14	อันดับที่ 2	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	-	3	3
15	อันดับที่ 5	อันดับที่ 6	อันดับที่ 4	อันดับที่ 4	อันดับที่ 5	-	-	-
16	อันดับที่ 7	อันดับที่ 6	อันดับที่ 7	อันดับที่ 5	อันดับที่ 7	3	2	5*

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

รายการที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	จำนวนรายการ		
						อันดับ 1	อันดับ 2	รวม
17	อันดับที่ 1	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 2	อันดับที่ 1	-	1	1
18	อันดับที่ 4	อันดับที่ 3	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	อันดับที่ 3	-	-	-
19	อันดับที่ 4	อันดับที่ 3	อันดับที่ 3	อันดับที่ 3	อันดับที่ 4	-	-	-
20	อันดับที่ 5	อันดับที่ 5	อันดับที่ 6	อันดับที่ 6	อันดับที่ 4	-	-	-
21	อันดับที่ 6	อันดับที่ 5	อันดับที่ 4	อันดับที่ 4	อันดับที่ 6	-	-	-
22	อันดับที่ 3	อันดับที่ 4	อันดับที่ 5	อันดับที่ 5	อันดับที่ 5	-	-	-
23	อันดับที่ 3	อันดับที่ 2	อันดับที่ 1	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	2	2	4

จากตารางที่ 3.1 พบว่า รายการที่มีความถี่สูงสุด 5 รายการแรก คือ รายการที่ 7, 8, 16, 23, และ 14 โดยมีความถี่ 5, 5, 5, 4 และ 3 ตามลำดับ สรุปได้ว่าทั้ง 5 รายการดังกล่าวเป็นรายการสำคัญอันดับ 1-5 โดยรายการที่ 7, 8 และ 16 เป็นรายการสำคัญอันดับที่ 1 เท่ากัน รายการที่ 23 สำคัญอันดับที่ 4 และรายการที่ 14 เป็นรายการสำคัญอันดับที่ 5

3) หากค่าสหสัมพันธ์ของรูปแบบการจัดอันดับของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแยกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตามตัวแปรภูมิหลัง ด้วยวิธีหาความสัมพันธ์แบบจัดอันดับ (Rank correlation)

3.1.3 ขั้นที่ 3 ขั้นการตรวจสอบข้อค้นพบ

3.1.3.1 ตรวจสอบข้อค้นพบกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยแบบสัมภาษณ์จากข้อสรุปที่ได้จากทั้ง 2 เทคนิควิธี ขึ้นคือนคือ

- 1) เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและปลายเปิด (ดูแบบสัมภาษณ์ภาคผนวก ก. 5) สร้างจากข้อค้นพบที่ได้จากทั้ง 2 เทคนิควิธี
- 2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่จำนวน 6 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไทย และพม่า เจ้าหน้าที่ด้านการศึกษาไทย ครูชาวพม่า และผู้นำชุมชนผู้ย้ายถิ่น

3.1.2.2 เกณฑ์ที่ใช้เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ เลือกผู้ที่สามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องความต้องการของผู้ย้ายถิ่น ทั้งคนไทยและพม่า โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 รายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตรวจสอบข้อค้นพบ

คนไทย/คนพม่า	ความต้องการด้านกายภาพ	ความต้องการด้านจิตใจ	ความต้องการด้านการศึกษา
คนไทย	1 คน	1 คน	1 คน
คนพม่า	1 คน	1 คน	1 คน

3.2 การศึกษาประสิทธิผลของการประยุกต์ใช้เทคนิควิธีสนทนากลุ่มและระเบียบวิธีคิว

ในการศึกษาประสิทธิผลของการประยุกต์ใช้เทคนิควิธี (ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2) จะใช้เกณฑ์การประเมินตามลักษณะเด่นหรือข้อดีของแต่ละเทคนิควิธีดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 นอกจากนี้เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการประยุกต์ใช้ 2 เทคนิควิธี จึงต้องศึกษาประสิทธิผลของการใช้ 2 เทคนิควิธีร่วมกันด้วย โดยเกณฑ์ที่ใช้คือความไปกันได้หรือความเหมาะสมของการที่จะใช้ 2 เทคนิควิธีร่วมกันด้วย

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล 4 ข้อ ประกอบด้วย

1. ความง่ายของเทคนิควิธีในการใช้งาน (Ease of use)
2. ความเหมาะสมของเทคนิควิธี (Appropriateness)
3. ปริมาณข้อมูลที่ได้ (Amount of information)
4. ความไปกันได้ในการใช้งาน (Compatibility) ของ 2 เทคนิควิธี

โดยเกณฑ์ 3 ข้อแรกจะพิจารณาโดยแยกพิจารณาแต่ละเทคนิควิธี ส่วนเกณฑ์ข้อที่ 4 จะเป็นการพิจารณากับ 2 เทคนิควิธีร่วมกัน รายละเอียดในการพิจารณาตามเกณฑ์แต่ละข้อ เป็นดังนี้

เกณฑ์ข้อที่ 1 ความง่ายของเทคนิควิธีในการใช้งาน คือ พิจารณาว่าแต่ละวิธีมีความยากง่ายอย่างไร เช่น ความแตกต่างของภาษาที่ใช้ทำให้เกิดความยุ่งยากในการดำเนินการหรือไม่ ควบคุมคุณภาพของข้อมูลได้อย่างไร ผู้ให้ข้อมูลสามารถทำความเข้าใจเพื่อปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้ยากง่ายเพียงใด และสามารถทำให้ผู้ให้ข้อมูลให้ความร่วมมือได้ดีเพียงใด

เกณฑ์ข้อที่ 2 ความเหมาะสมของเทคนิควิธี คือ พิจารณาว่าแต่ละวิธีมีความเหมาะสมกับธรรมชาติและข้อจำกัดของกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ มีความเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่

เกณฑ์ข้อที่ 3 ปริมาณข้อมูลที่ได้ คือ พิจารณาว่าแต่ละวิธีมีสามารถได้ข้อมูลครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และข้อมูลที่ได้สามารถนำมาวิเคราะห์มาใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด

เกณฑ์ข้อที่ 4 ความไปกันได้ของ 2 เทคนิควิธี พิจารณาว่าทั้ง 2 เทคนิควิธีสามารถใช้ร่วมกันได้ดีเพียงใด ข้อมูลที่ได้มีความขัดแย้งกันหรือสอดคล้องกันอย่างไร และวิธีหนึ่งสามารถแก้ไขจุดอ่อนของอีกวิธีหนึ่งได้ดีเพียงใด

ระยะเวลาการเก็บข้อมูล

ระยะเวลาการเก็บข้อมูลประมาณ 3 เดือน แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ เก็บข้อมูลด้วยวิธีสนทนาระหว่างวันที่ 11-20 ธันวาคม พ.ศ 2541 เก็บข้อมูลด้วยวิธีการจัดอันดับแบบกิววันที่ 22-31 มกราคม พ.ศ 2542 ตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญวันที่ 1-7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 รวมใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 27 วัน